

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

A szerzői jogdíj mértéke szoftver felhasználása esetén; a vagyoni hátrány kiszámítása a szerzői jogok megsértése esetén

Ügyszám: SZJSZT 29/2005

A rendőrség által feltett kérdések:

1. A Polaris-Dream, illetve G. rendszerhez hasonló pénzügyi szoftverek esetében a jogdíjak összegének megállapítására milyen gyakorlat alakult ki?
2. A rendszerkövetés elválaszthatatlan-e a szoftver licencének és bevezetésének szolgáltatásától?
3. A rendszerkövetés éves fix díja minden esetben hozzátartozik-e a szoftver után fizetendő jogdíjhoz?
4. Megállapítható-e, hogy pontosan mekkora az I. Rt.-nek okozott vagyoni hátrány nagysága? Amennyiben igen, úgy kérem, munkálja ki, hogy az okozott vagyoni hátrány miből tevődik össze, és annak mi a pontos összege?

Az eljáró tanács véleménye

Ad 1. Az eljáró tanács álláspontja szerint pénzügyi szoftverek esetében a jogdíjak összegének megállapítására a hazai és külföldi gyakorlatban a szakértői vizsgálat tárgyában szereplő I. Rt. által is alkalmazott térítési, ár-megállapítási rendszer általánosan használatos.

A szoftverfejlesztések és értékesítések esetében a felhasználói szervezetek érdekeit a fejlesztő cégek számos esetben olyan módon veszik figyelembe, hogy az időben (3-5 évre elosztott vagy halasztott fizetés) megosztott díjfizetési lehetőséget adnak.

A felhasználók által a fejlesztőnek fizetendő díjak a gyakorlatban több elemből állnak össze. A jogcímek alapján elkülönülő fizetési tételek a nyújtott szolgáltatások, illetve biztosított jogosultságok több vonatkozásban fennálló különbözőségéből logikai szükségszerűség folytán adódnak.

A leginkább széleskörűen alkalmazott elszámolási konstrukció alapján a felhasználó a rendszer bevezetésével összefüggésben a) egyszeri jogdíj formájában megfizeti a szoftver felhasználásának ellenértékét, b) fizet a bevezetés (implementáció) elvégzéséért, továbbá c) az esetek jelentős részében az új rendszerre átállással összefüggésben további informatikai szolgáltatásokat is igénybe vesz (pl. adatmigráció¹, tesztelés támogatása, egyedi fejlesztések, tanácsadás), amelyek ellenértéke jellemzően a feladatra fordított időtartam alapján, tehát időbéres elszámolással, illetve időbecslésre épülő fix ajánlat alapján kerül meghatározásra.

A leginkább széleskörűen alkalmazott elszámolási konstrukció alapján a rendszer elindítását követően a felhasználó d) jogdíjként fizeti meg az újabb verziók felhasználásának ellenértékét, továbbá e) igénybe veszi a fejlesztő által nyújtott üzemeltetés-támogatási, valamint kiegészítő fejlesztési szolgáltatásokat.

---

¹ Ez azt jelenti, hogy a meglévő adatokat olyan formába hozza, hogy azok a bevezetett szoftverrel feldolgozhatók legyenek.

A fenti b), c) és e) pontok alatti díjtételek jogdíjnak nem minősülnek, ugyanakkor igen jelentős bevételi forrást jelentenek a fejlesztő számára.

A felhasználó jogdíjak formájában a megelőzőleg elvégzett fejlesztések (a kész szellemi termékek) felhasználásának ellenértékét fizeti meg, az egyéb díjak jellemzően a konkrét megrendelő számára konkrétan nyújtott szolgáltatások díjai.

A jogdíjak és egyéb szolgáltatási díjak egymáshoz viszonyított aránya elvi síkon attól függ, hogy a felhasználónál ténylegesen működőképpé tett rendszer milyen mértékben egyezik meg az alapul szolgáló szoftverrel, azaz mennyi a projektet megelőzően kész összetevője, másik oldalról milyen mértékű munkavégzés (szolgáltatás nyújtás) szükséges a meglévő szoftver megrendelő számára történő használhatóvá tételéhez.

A felek folyamatos (implementációt követő) együttműködése vonatkozásában a jogdíjak alapjaként a fejlesztő által az új verziókban felajánlott egyéni, eredeti jelleget hordozó fejlesztések szolgálhatnak.

Elképzelhető olyan együttműködési konstrukció is, amelyben a fejlesztő kizárólag a megjelenő külső elvárások (hibajavítás, jogszabálykövetés) alapján hajt végre módosításokat a szoftveren, ugyanakkor az esetek többségében az új verziók tartalmazzak a fejlesztő által felajánlott egyéni eredeti jelleggel bíró, a verziókövetésért fizetett jogdíj ellenében felhasználható fejlesztéseket is. A verziókövetésért fizetendő jogdíjak átalányjelleggel történő meghatározása úgyszintén általánosan alkalmazott az azt folyamatos jelleggel fizető felhasználók vonatkozásában.

A jogdíjak tehát a fejlesztő által elvégzett egyéni, eredeti jelleggel bíró fejlesztések alapján érvényesíthetőek. A jogdíj az ilyen szellemi termék felhasználása engedélyezésének ellenértéke.

A jogdíjak mértékét mindemellett csak részben határozza meg a fejlesztés munkaigényessége és az abban megjelenő kreativitás kiemelkedő volta, a jogdíjak mértékének meghatározásában ennél jóval nagyobb jelentőséggel bírnak a piaci viszonyok. A jogdíjak mértékének meghatározása során fontos szempont tehát

- i) a célpiac anyagi „tűrőképessége”;
- ii) a piac telítettsége, tehát a konkurens termékek jelenléte, ezek száma és minősége;
- iii) a pénzügyi szoftverek piacán kiemelkedő jelentősége van a rendszer és a fejlesztő megbízhatóságának, tehát annak, hogy hosszú távon lehessen számítani rá, ezzel összefüggésben
  - a fejlesztő referenciáinak, ezek mennyiségének (szoftver elterjedtsége) és minőségének (más felhasználók értékelése);
  - a szoftver rugalmasságának, továbbfejlesztési lehetőségeinek;
- iv) a jogdíjak ellenében biztosított jogosultságok terjedelmének.

1995 után a takarékszövetkezetek összevonása következtében a pénzügyi szoftverek iránti igény jelentősen növekedett, 2000 után pedig a növekedés „motorjává” annak a vezérelvnek a pénzügyi intézmények általi felismerése vált, hogy az egymás közötti verseny igen lényeges eleme az informatikai felkészültség, tehát az I. Rt. számára a fejlesztés és terjesztés piaci gazdaságos lehetőségei (általánosan) adottak voltak.

Ad 2. Az eljáró tanács megítélése szerint a pénzügyi szoftver, mint termék használatba vételéhez erősen indokolt a bevezetés és rendszerkövetés pontos módjának felek általi meghatározása, a szolgáltatás díjának hosszú távra szóló szabályozása.

A pénzügyi szoftverek esetében a rendszerkövetési szolgáltatások igénybe vételét különösen indokoltá teszi a feladat bonyolultsága és a gyorsan változó szabályozási és piaci környezet, valamint a tervezés, fejlesztés során még nem ismert újabb tényezők lényegileg szükségszerű felmerülése.

A felhasználó szervezet piaci versenyképességét jelentős mértékben befolyásolja az alkalmazott informatikai rendszerének korszerűsége, tehát a piac oldaláról jelentkező kihívásoknak az informatikai rendszer folyamatos korszerűsítése útján tud megfelelni.

Mindemellett a pénzügyi szoftverek piacán is vannak olyan termékek, amelyek a nagy megrendelők igényei mentén fejlesztve igen széles körű paramétereizhetőséget biztosítanak, részletes leírásokkal rendelkeznek, így előfordul, hogy a kisebb piaci súlyú - és ezzel összefüggésben egyszerűbb üzleti folyamatokkal rendelkező - megrendelő úgy dönt, hogy a széleskörű paramétereizhetőséget kihasználva némi fejlesztő által egyedi megállapodás alapján biztosított szaktanácsadás mellett folyamatosan beállítja a saját rendszerét, és mindazt, ami az így kialakult rendszer lehetőségein kívül esik a rendszeren kívüli eszközök felhasználásával oldja meg. Tehát a rendszerkövetés nélkülözését elvi szinten nem látjuk kizárhatónak, ennek a gyakorlati jelentősége viszont minimális.

A rendszerkövetésben történő megállapodás technikailag jellemzően elkülönül az alaplicenzben, illetve a bevezetésben történő megállapodástól. Az erre vonatkozóan létrejövő megállapodás vagy külön szerződésben, vagy a szerződés markánsan elkülönülő fejezeteiben kerül szabályozásra. Elvi szükségszerűsége alapuló elválaszthatatlanság tehát nem mutatható ki, a gyakorlat viszont az elválaszthatatlansághoz közeli helyzetet mutat.

Az érintett piacon általános gyakorlat, hogy a megrendelő néhány év szavatolt rendelkezésre állást elvár a szolgáltatótól, ugyanakkor sok esetben erre nézve kötelezettséget nem vállal.

Amennyiben a felek érdekérvényesítő képessége között igen jelentős az eltérés, úgy a megrendelő birtokába kerülhet a szoftver forráskódja. A forráskód megrendelő általi felhasználhatóságának eseteiben úgyszintén az érdekérvényesítő képesség függvényében állapodnak meg. A forráskód rendelkezésre állása és az e feletti felhasználási jogosultságok terjedelme alapján jelentősen csökkenhet a felhasználó ráutaltsága a rendszerkövetési szolgáltatások igénybevételére.

Fentiektől függetlenül a forráskód összetettsége pénzügyi szoftverek esetén gyakran eléri azt a szintet, hogy a megrendelőnek a forráskód rendelkezésre állásától függetlenül se legyen gazdaságilag ésszerű lehetősége a rendszerkövetés szolgáltatótól független biztosítására. A gyakorlatban az esetek igen meghatározó részében a megrendelő nem rendelkezik a forráskóddal, így erőteljesen rá van utalva a fejlesztő folyamatos szolgáltatására.

Felhasználói oldalról a piaci tapasztalatok alapján viszont általános jelenség az is, hogy túlzottan érzik a fejlesztő folyamatos szolgáltatásáért fizetendő díjakat, és különböző eszközökkel törekcszenek a fejlesztő megfelelő kompetenciával rendelkező szakembereinek magukhoz csábítására, így próbálva csökkenteni a rendszer folyamatos működtetésének költségeit.

Az eljáró tanács értékelése szerint a jelen szoftver bevezetése estében a szoftver licenc bevezetése és a rendszerkövetés, elválaszthatatlan egymástól.

Ad 3. A rendszerkövetés biztosításának lehetnek olyan elemei, amelyek jogdíjnak minősülhetnek, ugyanakkor szükségszerűen vannak nem jogdíjként minősülő elemei (pl: hibajavítás).

Gyakori az a konstrukció, amelynek értelmében a követés tárgyában kötött megállapodást a megrendelő bármikor felmondhatja, és a szolgáltató a folyamatosan hatályban maradó megállapodási feltételek között biztosítja, hogy az elmaradt követési jogdíjak együttes megfizetésével bármikor ismét jogosultságot szerezhessen az éppen aktuális verzióra.

Az sem alapul elvi szükségszerűsége, hogy a folyamatos üzemeltetés támogatásához kapcsolódó díjak átalánydíj jelleggel kerüljenek meghatározásra, illetve a fejlesztő kötelezettséget vállaljon időszakonként újabb verziók kibocsátására. Bár ritkábban, de alkalmazott megállapodási konstrukció az is, hogy a felek között hatályos megállapodás a fejlesztő egyes szakembereinek időalapú díjait rögzíti, és a fejlesztő arra vállal kötelezettséget, hogy ezen díjak ellenében a szerződés hatálya alatt készen áll a megrendelő által meghatározott igények teljesítésére.

A rendszerkövetés díjának meghatározási módja vonatkozásában tehát nincs egységes gyakorlat a piacon, azonban a fent leírtakkal összhangban általános jelleggel kimondható, hogy a felhasználók az esetek igen meghatározó részében kifejezetten rá vannak utalva a követési szolgáltatásokra, ebből következően a fejlesztők számára a követési szolgáltatások nyújtása igen jelentős bevételi forrást jelent.

Ad 4. A kérdés megfogalmazására tekintettel a jelen pontban kifejtettek kiindulópontként kezelik, hogy az I. Rt. szerzői jogait megsértették, hiszen a vagyoni hátrány okozása csak erre tekintettel értelmezhető.

Az eljáró tanács álláspontja szerint az I. Rt.-nek okozott vagyoni hátrány nagysága pontosan nem állapítható meg.

A vagyoni hátrány meghatározásának módszere a becslés lehet. Az eljáró tanács álláspontja szerint azonban a becslés lehetőségéhez is további körülmények feltárása szükséges. Az alábbiakban a vagyoni hátrány becslési lehetőségeivel összefüggő szempontokat, meglátásokat foglaljuk össze.

Az I. Rt.-nek okozott vagyoni hátrány meghatározó részben elmaradt vagyoni előnyből adódik, tehát a becslésnek elsődlegesen arra kell irányulnia, hogy milyen mértékű vagyoni előnyt (szoftver és a szoftverhez kapcsolódó szolgáltatások értékesítési lehetőségeiből származó bevételek nyereségtartalma) várhatott volna az I. Rt., amennyiben a gyanú tárgyát képező bűncselekmény nem történik meg.

A nyomozati iratok alapján vagyonban okozott kárt (értékcsökkenés) nem láttunk kimutathatónak, így a továbbiakban kizárólag a vagyoni hátrány elmaradt vagyoni előny összetevőjével foglalkozunk.

Az elmaradt vagyoni előny meghatározásának módszere az eljáró tanács álláspontja szerint a rendelkezésre álló információkra tekintettel az alábbiakra épülhet:

- a) egy implementációs (bevezetési) projektre eső átlagos vagyoni előny mértékének becslése;
- b) elmaradt implementációs projektek számának becslése.

Az elmaradt vagyoni előny mértéke az eljáró tanács álláspontja szerint a fenti a) és b) pontok szorzata alapján becsülhető meg.

A becsléssel összefüggésben elkerülhetetlenül figyelembe veendő szempontként értékeljük a rendelkezésünkre álló nyomozati iratokban fellelhető tanúvallomásokban foglalt állításokat, amelyek értelmében az I. Rt. 2001-ben jelentős nehézségekkel küzdött, a szoftver már nem felelt meg a piaci elvárásoknak (integráció hiánya), a cég rosszul szervezett módon működött, a szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítése nehézségekbe ütközött.

Ezen állítások valóságtartalmának felderítését fontos további nyomozási feladatként értékeljük az elmaradt vagyoni előny mértéke meghatározhatóságával összefüggésben.

Meg tudjuk erősíteni, hogy az integrált, egységes rendszerként működés az ezredfordulótól olyan jelentős követelmény volt pénzügyi szoftverekkel szemben, amelynek hiánya a szoftver megelőzőleg meglévő versenyképességén önmagában is sokat csökkentett ezekben az években. A további nyomozás során természetesen ezen körülménnyel összefüggésben is felmerülhetnek olyan információk, amelyek alapján megállapíthatóvá válik, hogy az I. Rt. a szerzői jogsértés meg nem történte esetén képes lett volna az ezzel összefüggő kihívásoknak megfelelni, a jelenleg rendelkezésünkre álló nyomozati iratok azonban ezt nem valószínűsítik.

Az I. Rt. helyzete értékelésének kiemelt jelentőségét adja a fentebb leírtakkal összefüggésben /ld. 1. kérdésre adott válaszban szereplő felsorolás i)-iv) pontjait/, hogy sem a szoftver értékét, sem a szoftver értékesítési lehetőségeit nem látjuk önállóan, a piaci viszonyoktól, illetve az I. Rt. piaci versenyképességétől függetlenül meghatározhatónak.

Ezzel összhangban a szoftver értékét nem látjuk az 1992-től a szoftver fejlesztésére fordított időtartam alapján sem meghatározhatónak, tekintettel arra, hogy a szoftver fejlesztése folyamatosan a rövid távú elvárásoknak megfelelően történhetett, amelyekre tekintettel elvégzett fejlesztések 2001-ig jelentős részben piaci jelentőségüket veszítették, elavultak.

Fontosnak látjuk annak figyelembe vételét, hogy a BAG szoftver fejlesztésével foglalkozó munkavállalók egyidejű felmondása önmagában is jelentős nehézséget, versenyképesség csökkenést jelenthetett az I. Rt. számára. Ennek anyagi következményei azonban nem vehetőek figyelembe az elmaradt vagyoni előny mértékének meghatározásával összefüggésben, hiszen a nyomozati iratok alapján semmi nem utal arra, hogy ezek a felmondások jogszerűtlenek lettek volna. Az elmaradt vagyoni előny mértékének meghatározása során tehát csak az eseménysor azon elemei vehetőek figyelembe, amelyek a szerzői jogsértés következtében merültek fel.

Elmaradt vagyoni előny meghatározása egy felhasználó szervezetre vonatkozóan

A becslés során a 2001-2006 közötti időszakban a takarékszövetkezeti piac átlagos méretű szereplője számára értékesített, kis mértékben egyediesített, a jogszabályi elvárásoknak teljes mértékben megfelelő, a piaci elvárásoknak átlagos mértékben megfelelő pénzügyi adminisztrációs rendszerhez kapcsolódó fejlesztői bevételekre és ezek vagyoni előny tartalmára voltunk tekintettel a fentebb leírtakkal összhangban (egyedi körülményekre vonatkozó információk hiánya).

Sajnos a becslés alapjául szolgáló információk az ezekben megállapodó felek üzleti titkait képezik, így statisztikai összesítések a területen nem állnak rendelkezésre.

A becslésben szereplő értékek az eljáró tanács nyomozati iratok alapján kialakult, valamint a tagok piaci ismereteire épített értékelését tartalmazzák.

Alkalmazott módszertan

Az egyes szolgáltatási tételek csoportosítási rendje vonatkozásában az 1. kérdésnél meghatározott csoportosítási rendszert /a)-e) kategóriák/ követtük.

A fent részletezett lehetséges díjazási konstrukciók közötti eltérésekre nem voltunk tekintettel, a becsült összegeket az általunk alkalmazott csoportosítási rendre vetítettük.

Az értékelés lehetőségét jelentősen rontja az is, hogy a feleknek meglehetősen nagy szabadságuk van az egyes díjazási tételek meghatározásában, így sok esetben különböző szempontokra tekintettel (háttéralkuk, marketing stratégiák, adózási szempontok) egyes díjtételek az indokoltnál alacsonyabb, illetve magasabb mértékben kerülnek meghatározásra a felek közötti szerződésekben. Ez megfigyelhető a G. – SW Rt. szerződéseiben is: a tulajdonosok szerződéseiben a magasabb díjterhelés a folyamatos díjakban jelentkezett, az egyéb felhasználók szerződéseiben pedig az egyszeri díjakban. (G. - SW Rt. által a Siklós és Vidéke Takarékszövetkezet részére 2004.02.29-én kiállított GSW000004/2004. sorszámú számlában havi nettó 3 M Ft, azaz évi 36 M Ft rendszerkarbantartási díj szerepel.)

A díjak meghatározása során tekintettel voltunk arra, hogy 2001-et követően a területen piacbővülés volt megfigyelhető, tehát a felhasználók szélesebb körű és magasabb színvonalú szolgáltatásokra tartottak igényt valamivel magasabb díjak ellenében, mint a megelőző években.

A díjak mértéke és ezek átlagos vagyoni előny tartalma közötti különbségtétel arra tekintettel került meghatározásra, hogy a tényállásnak megfelelő helyzetben az adott időpontban kész szoftver értékesítési lehetőségeinek beszűkülése következtében elmaradó vagyoni előny mértékét vizsgáljuk. Ennek megfelelően:

- a) Kész szoftver értékesítése esetén az egyszeri átlagos licenc díjból származó bevételt teljes mértékben vagyoni előnynek tekintettük, hiszen az ilyen bevételekhez kapcsolódó terhek (költségek) megelőzőleg, a fejlesztés során merültek fel.
- b), c), e) Valamennyi egyedi szolgáltatás vonatkozásában a bevétel 40% -át becsültük vagyoni előnynek. Itt abból indultunk ki, hogy ezen tevékenységek végzésének lehetősége a tényállás szerinti esetben feltételezi a szerzői jogsértés elkövetését (szoftverhez kapcsolódó szolgáltatások), mindemellett ezen szolgáltatások nyújtásával összefüggésben jelentős mértékű költségek merülhetnek fel. (Pl. az egyes feladatokat elvégző alvállalkozónak fizetett díjakat már a bevételeket csökkentő költségként látjuk figyelembe veendőnek, így ezek álláspontunk szerint a vagyoni előny mértékét csökkentik.)
- d) Az éves folyamatos licenc díjak vonatkozásában abból indultunk ki, hogy a folyamatosan végzett frissítések és fejlesztések részben arra tekintettel készülnek el a gyakorlatban, hogy az újonnan belépő ügyfelek számára versenyképes rendszert lehessen felkínálni /ezt a fenti a) pontban figyelembe vettük/, részben pedig arra tekintettel, hogy a meglévő ügyfelek rendszerei versenyképesek maradjanak. A díjak folyamatos fejlesztőmunkát feltételeznek. Mindezekre tekintettel a díjak 67%-át tekintettük vagyoni előnynek.

Az éves folyamatos licenc díjak a gyakorlatban jellemzően az egyszeri licenc díjak 15-20%-a között vannak (d) pont).

A tapasztalataink szerint ilyen pénzügyi rendszerek üzemeltetése jellemzően jelentős mértékű fejlesztői támogatás igénybevételét teszi indokolttá (e) pont). Ezen pont alá tartoznak az

óradíjas alapon, valamint az egyedi ajánlatok alapján végzett szolgáltatások (adott esetben kiegészítő új fejlesztések) díjai. Itt figyelembe vettük, hogy a 2001 utáni időszakban a piac és a jogi szabályozás rengeteg kihívás elé állította a pénzügyi intézményeket, amely kihívásoknak csak a meglévő informatikai rendszereik széleskörű egyedi továbbfejlesztése útján volt lehetőségük megfelelni. Ezen fejlesztési megbízásokat az a fejlesztő nyerte el, akinek a rendszere az adott időpontban üzemben volt a pénzügyi intézménynél.

A rendszer élettartamát 5 évben határoztuk meg. Ezt arra tekintettel tettük, mivel a korlátlan időtartamú felhasználási engedély és a folyamatos frissítések ellenére az ilyen szoftverek egy idő után eléri azt az avultsági állapotot, amikor a rendszer logikai, illetve technológiai alapja is elavul, így a felhasználó kénytelen új, az aktuális tudásszinten alapuló rendszert beszerezni. A végleges elavulás persze nem alapul törvényszerűségeen, sok esetben a fejlesztő cég a követési díjak ellenében a koncepcionális megújítást is biztosítja, számos esetben viszont fejlesztő cégek tönkremenetele 1-2 éven belül is szükségessé teheti a rendszer lecserélését. Ezen szempontok alapján – tapasztalatainkra alapítottn, némileg önkényesen – határoztuk meg az 5 éves időtartamot.

A leírtakra tekintettel az alábbiak szerint becsüljük az elmaradt vagyoni előnyt egy felhasználói szervezetre vonatkozóan:

Szolgáltatás	Díj átlagos mértéke	Díj átlagos vagyoni előny tartalma	Vagyoni előny a rendszer élettartama során
a) Egyszeri átlagos licenc díj	30 M Ft	30 M Ft	30 M Ft
b) Bevezetés	15 M Ft	6 M Ft	6 M Ft
c) További informatikai szolgáltatások	5 M Ft	2 M Ft	2 M Ft
d) Éves folyamatos licenc díj	4,5 M Ft	3 M Ft	15 M Ft
e) Egyedi támogatási szolgáltatások éves összege	15 M Ft	6 M Ft	30 M Ft
Összesen:			83 M Ft

Mindezek alapján az eljáró tanács nyomozati iratok alapján kialakult, valamint a tagok piaci ismereteire épített értékelései alapján a 2001-2006 közötti időszakban a takarékszövetkezeti piac átlagos méretű szereplője számára értékesített, kis mértékben egyediesített, a jogszabályi elvárásoknak teljes mértékben megfelelő, a piaci elvárásoknak átlagos mértékben megfelelő pénzügyi adminisztrációs rendszerhez kapcsolódó fejlesztői bevételek vagyoni előny tartalmát 83 M Ft-ra becsüli.

A szerzői jogok megsértése következtében elmaradt vagyoni előny meghatározása

Az eljáró tanács a szerzői jogok megsértése következtében az I. Rt.-nél összesítetten elmaradt vagyoni előnyt a fenti egy felhasználói szervezetre vetített elmaradt vagyoni előny, valamint a szerzői jogsértés következtében megghiúsult implementációk (rendszer bevezetések) szorzata alapján látja megbecsülhetőnek megjegyezve, hogy az egy felhasználói szervezetre vonatkozó vagyoni előny becslésének pontosítása (egyediesítése) további nyomozati információk alapján indokolttá válhat.

Az eljáró tanács a szerzői jogsértés következtében megghiúsult implementációk számának megbecslésére a nyomozati iratok alapján jelenleg rendelkezésre álló információk alapján nem lát lehetőséget.

Az eljáró tanács álláspontja szerint ilyen becslés tételének előfeltétele az I. Rt. piaci helyzetének, lehetőségeinek feltárása a gyanú tárgyát képező bűncselekmény elkövetésének időpontjára nézve.

A nyomozati iratokból azt látjuk, hogy az I. Rt. a 2003. július 22-én a Forrás és Vidéke Takarékszövetkezet részére adott ajánlatában négy takarékszövetkezetet tüntet fel a Polaris – Dream referenciái között. Ezek között szerepelteti a Siklós és Vidéke Takarékszövetkezetet, amely a nyomozati anyagból megállapíthatóan ekkor már G. támogatás mellett működött, valamint a Rum és Vidéke Takarékszövetkezetet, amely az I. Rt. egyetlen új referenciája.

A jelenlegi nyomozati anyagból azt látjuk, hogy a Siklós és Vidéke Takarékszövetkezet minőségi problémák miatt mondta fel az I. Rt. szerződését. Fontosnak látnánk az ezen kérdéskörrel kapcsolatos tényállás részletes feltárását.

Tapasztalataink alapján kijelenthető, hogy a piaci koncentrációs folyamatok elmúlt években vett irányára tekintettel pénzügyi adminisztrációs rendszerek fejlesztése és üzemeltetésének folyamatos támogatása 3-4 átlagos méretű takarékszövetkezeti felhasználó esetén hosszabb távon nem lehet nyereséges, illetve nem lehet versenyképes. A rendszer modernizálásának, továbbfejlesztésének költségei lényegében megoszlanak a felhasználók között, így kevés felhasználó esetén a fejlesztő vagy arra kényszerül, hogy a felhasználók számára nem elfogadható mértékben emeljen árakat, vagy a rendszer minősége folyamatosan lemarad a több megrendelővel rendelkező versenytársak rendszereitől.

Az eljáró tanács álláspontja szerint az I. Rt. abban az esetben szenvedhetett el különösen jelentős mértékű elmaradt vagyoni előnyt, amennyiben a gyanú tárgyát képező bűncselekmény elkövetésének időpontjában egy meredek növekedési pálya kezdetén állva, a piaci kihívásoknak megfelelő rendszerrel és szakembergárdával várhatta az új felhasználókat.

Amennyiben az I. Rt. a gyanú tárgyát képező bűncselekmény időpontjában nem rendelkezett pl. előrehaladott kidolgozottsági állapotban lévő, az elkövetkező évek piaci elvárásainak megfelelő fejlesztésekkel, kidolgozott szervezet-fejlesztési elképzelésekkel, úgy álláspontunk szerint a gyanú tárgyát képező bűncselekmény következtében különösen jelentős vagyoni hátrány nem érhetett az I. Rt.-t. Az intenzív növekedés lehetőségének hiányában a piaci verseny valószínűsíthetően szerzői jogsértés elkövetése nélkül is megakadályozta volna az I. Rt. jelentős térnyerését a takarékszövetkezeti adminisztrációs szoftverek piacán.

Ezen körülményekkel összefüggésben fontosnak látnánk pl. tanúvallomások beszerzését a Rum és Vidéke Takarékszövetkezet képviselői részéről, illetve egyéb olyan takarékszövetkezetek képviselői részéről, akik megismerve az I. Rt. informatikai rendszerét és megismerve az I. Rt. körüli zavaros jogi helyzetet egy másik rendszer mellett döntöttek.

Álláspontunk szerint ezen széleskörű tényfeltárások biztosíthatnak lehetőséget a szerzői jogok megsértése következtében bekövetkezett vagyoni hátrány mértékének meghatározására.

Budapest, 2006. január 23.

Dr. Ormós Zoltán
a tanács elnöke

Dr. Mlinarics József
a tanács előadó tagja

Karácsony József
a tanács szavazó tagja